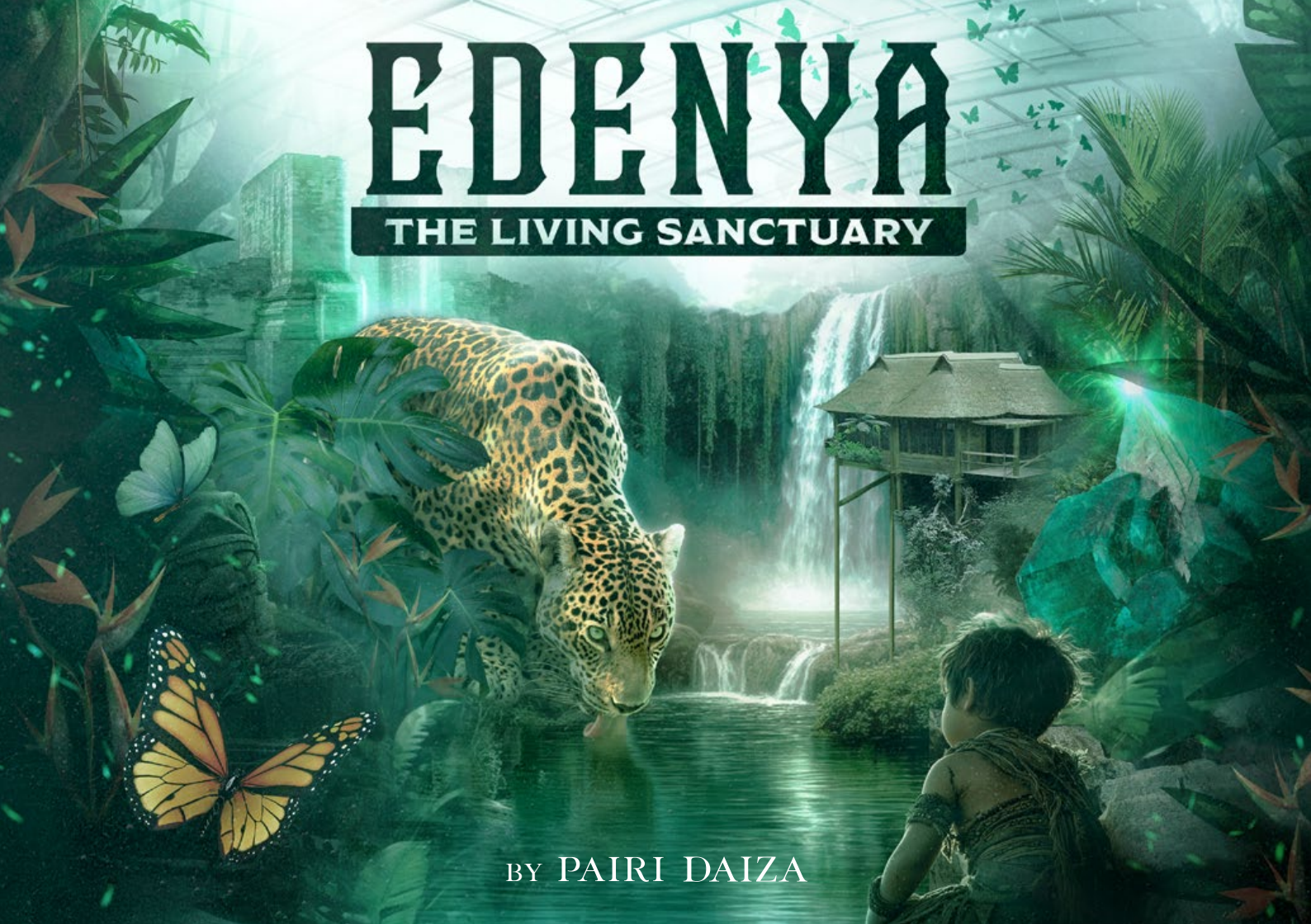

EDENYA

THE LIVING SANCTUARY

BY PAIRI DAIZA

“ Pairi Daiza where **beauty** awakens **love** ”

*Er bestaat een plek waar natuur en mens niet langer tegenover elkaar staan.
Geboren uit de ruïnes van een abdij geeft zij schoonheid haar oorspronkelijke missie terug: liefde wekken,
en het verlangen om het leven te beschermen.*

*Pairi Daiza ontstond uit het samenvloeien van twee zoektochten:
die van vroeger, gericht op God en gedragen door stilte,
en die van vandaag, gericht op de schoonheid van de wereld en de vrede tussen alle levende wezens.*

*Uit die verbondenheid groeide een levend sanctuary, waar vijf wonderen iedereen uitnodigen om opnieuw
contact te maken met het wezenlijke:
de dieren, de tuinen, de mineralen, de menselijke creaties...
en die innerlijke ontroering die ontstaat wanneer schoonheid ons raakt.*

*Edenya is de erfgenaam.
Een kathedraal van glas waarin bergen, jungles en tropische rivieren samenleven onder één hemel, bewoond
door duizenden land- en waterdieren en achttienhonderd plantensoorten.
Een wereld waar technologie ten dienste staat van poëzie en waar verwondering langzaam uitgroeit
tot bewustzijn.*

EDENYA

Onder een glazen serre van **vier hectare** ontvouwt **Edenya** een **ongerept tropisch universum**. Een waterval raast langs een bergwand, de jungle ademt en bloeit, en kronkelende rivieren en een zonovergoten strand nodigen uit tot ontdekking.

Zeldzame dieren, spectaculaire planten, kunstwerken en immersieve architecturen versmelten er tot één **levend landschap**. Je wandelt tussen vlinders, kruist het pad van jaguars, dineert met zicht op haaien of valt in slaap op het rustgevende ritme van lamantijnen.

Verfijnde technologie bewaakt het delicate evenwicht: waterrecuperatie, hernieuwbare energie, perfect gecontroleerde klimaten... keuzes die niet alleen deze poëtische wereld mogelijk maken, maar ook van deze plek de meest ambitieuze creatie ter wereld maken.

Inhoudsopgave

---

1. Edenya, de wereldrecords	p.11
2. Een architecturaal hoogstandje	
- Wanneer de natuur de ingenieurskunst inspireert	p.15
3. De zes gezichten van Edenya – De grote tropische reis:	
3.1. De Berg en de Waterval	p.20
3.2. Het Tropische Woud	p.26
3.3. Het Droge Woud	p.30
3.4. Het Rivierdorp	p.32
3.5. Het Tropische Strand	p.36
3.6. De Pantanal Klif	p.46
4. Een record gebouwd met respect – De duurzaamheid van Edenya	p.51
5. Toewijding aan het leven – De Pairi Daiza Foundation	p.57
6. Edenya in cijfers	p.65
7. Mooi weer, elke dag opnieuw	p.69
8. De samenwerking van talenten	
- Een verbindend project voor de schoonheid van de wereld	p.73
9. Perscontact	p.75
Bijlage: Het Manifest van Pairi Daiza (p.77)	

1

Records

Edenya, de wereldrecords

Edenya is uniek op aarde.

Record nummer 1 : Largest Tropical Greenhouse in the World

206 meter lang, 192 meter breed en 24 meter hoog: een oceaan van glas en leven, waar duizenden dieren, zeldzame planten, authentieke kunstwerken en bijzondere stenen samenkomen in een perfect nagebootst tropisch klimaat.

Record nummer 2 : World's Largest Covered Zoological Ecosystem

Onder een glazen dak van 4 hectare leven 230 land- en waterdiersoorten samen in een dynamisch, perfect afgestemd ecosysteem.

Het is de grootste indoor zoölogische tuin ooit gebouwd. Hier kijk je niet naar de natuur, je bevindt je er middenin.

Record nummer 3 (in afwachting van goedkeuring) : Most Variety of Plant Species Cultivated in a Tropical Greenhouse

Een levend mozaïek van 1.800 plantensoorten, waaronder legendarische cocos de mer (of zeekokosnoten) die enkel te vinden zijn in bepaalde plekken in Azië, en twee rechtstreekse nakomelingen van de authentieke Bodhiboom.

Schatten die nergens anders samen te zien zijn

Op deze unieke plek vind je, tussen duizenden dieren, een **verzameling wonderen die nergens anders ter wereld samenkomen**: twee **nakomelingen van de authentieke Bodhiboom**, een **gefossiliseerde reusachtige zeepredator uit het Krijt**, een **38 miljoen jaar oude sequoia**, **beelden uit San Agustín**, **cocos de mer van de Seychellen**, **gefossiliseerde vissen uit Brazilië**, **Amerindiaanse sieraden en mozaïeken van fonkelende edelstenen**. Zoveel wonderen die je nergens anders ter wereld samen vindt. Om te ontdekken, te beleven, te bewonderen.

“Hier kijk je niet naar de natuur, je bevindt je er middenin.”

2

Architectuur

Een architecturaal hoogstandje, – Wanneer de natuur de ingenieurskunst inspireert

Edenya is een architecturaal meesterwerk, ontstaan uit de ontmoeting tussen ingenieurs en visionaire ontwerpers. Een monumentale structuur op de schaal van een droom, gebouwd in harmonie met de natuur, die hier zelf de rol van grootste meesterbouwer opneemt.

Elke lijn, elke curve, elk volume volgt de beweging van het levende: soepel, organisch en grenzeloos.

We kozen voor een eenvoudig, bijna archetypisch concept, met water als leidraad: in het hart van een heilige berg stort een hoge waterval naar beneden en vloeit uit tot een rivier. Die baant zich langzaam een weg door een mysterieus tropisch woud, verbreedt tot een lagune en stroomt uiteindelijk de zee in.

Edenya is evenzeer een technisch hoogstandje als een poëtische ruimte, **een plek waar de techniek discreet schuilt achter de schoonheid.**

De lichte maar indrukwekkende structuur omhult zes met elkaar verbonden tropische biotopen: een levend, voortdurend evoluerend universum.

Bezoekers wandelen over smalle loopbruggen tussen het bladerdak, dicht bij de dieren. Ze voelen de spanning van de hoogte op een junglebrug en dalen daarna af naar de onderwatergalerijen, waar schildpadden, haaien en roggen sierlijk rondzweven.

Door het spel van de schaal, bomen die oprijzen, water dat verdiept, dieren die dichtbij komen, wordt de bezoeker ondergedompeld in een nederige verwondering over de rijkdom van de natuur.

Hier bouwt de mens niet tegen de natuur, maar met haar mee. Edenya is een creatie waarin architectuur bereikt wat ze altijd heeft nagestreefd: pure emotie, geboren uit de ontmoeting tussen menselijke kunde en de kracht van het levende.

Zoals in de negen andere werelden van Pairi Daiza kent ook Edenya **geen vaste route**. Je ontdekt haar via een **netwerk van paden en steegjes** die zich openen aan wie wil dwalen.

3

Landschappen

De zes gezichten van Edenya, de grote tropische reis

3.1 De Berg en de Waterval

3.2 Het Tropische Woud

3.3 Het Droge Woud

3.4 Het Rivierdorp

3.5 Het Tropische Strand

3.6 De Pantanal Klif

3.1 De Berg en de Waterval

Hier begint alles.

Uit het hart van een berg stort een waterval van zeventien meter naar beneden: een donderende ontmoeting van water, licht en nevel.

De rotsen trillen, de lucht ademt, de wereld ontwaakt.

In dit krachtige samenspel wordt Edenya geboren.

Aan de voet van de waterval **heersen de jaguars**.

Hun silhouetten glijden tussen natte varens, besprenkeld met goudlicht en schaduw. Soms verschijnen ze uit een onderwatergrot, als geesten van de rivier.

Hun magnetische blik vangt elke schittering.

Rond hun koninkrijk tekenen vissen van koper en goud bewegende sterrenbeelden.

En vlakbij verandert 's werelds grootste kameleon, de Parsons-kameleon, van kleur—een levende spiegel van een natuur in voortdurende transformatie.

Een getuige uit de diepten van de tijd

Hier waakt een reus uit het verleden. Een versteende mammoetboomschijf, een overblijfsel van een *Sequoia affinis* die al 38 miljoen jaar verdwenen is.

Geboren uit de vulkanische as van Oregon bewaart deze steenachtige stam de herinnering van de aarde zelf. Zijn jaarringen zijn eeuwen diep en zijn kwarts-kristallen herinneringen aan het oerbos.

Onder zijn minerale stilte trilt nog altijd het geheugen van het bladerdak.

“Een waterval van zeventien meter hoog”

De Jaguar Falls – Slaap oog in oog met jaguars

Aan de voet van de berg krijgt luxe een nieuwe betekenis: pure emotie.

De **Jaguar Falls**, met vier spectaculaire duplex accommodaties, openen hun glazen gevels naar het rijk van de grote katachtigen.

Maya-architectuur, ruwe steen en imposante gewelven nodigen uit tot stilte en bewondering.

's Nachts bewegen de jaguars zich door het blauwige licht van de bassins, omringd door **50.000 tropische vissen**.

Een unieke ervaring: **slapen in het hart van een levende legende**.

De Vlindertuin – De vlucht van het licht

De berg wordt zachter, het donderen van de waterval verandert in een fluistering, en de vallei opent zich naar een koepel die bruist van kleur: **één van Europa's grootste vlinderparadijzen**.

Onder een koepel van 1.500 m² slaan duizenden vleugels als kloppende harten.

Kobaltblauw, amber, smaragd en purper... zelfs de lucht lijkt gekleurd.

Elke ontluikende cocon is een belofte: een leven teruggegeven aan schoonheid.

Dankzij een samenwerking met Papiliorama (Zwitserland) en de internationale vereniging IABES komen de vlinders uit verantwoord beheerde kweekcentra in Papoea, Zuid-Amerika en Afrika. **Geen enkele vlinder is gevangen in het wild**. Ze vliegen vrij, als een zachte bries van licht. Soms landt er één op je hand. Een simpele aanraking, een blijvende emotie.

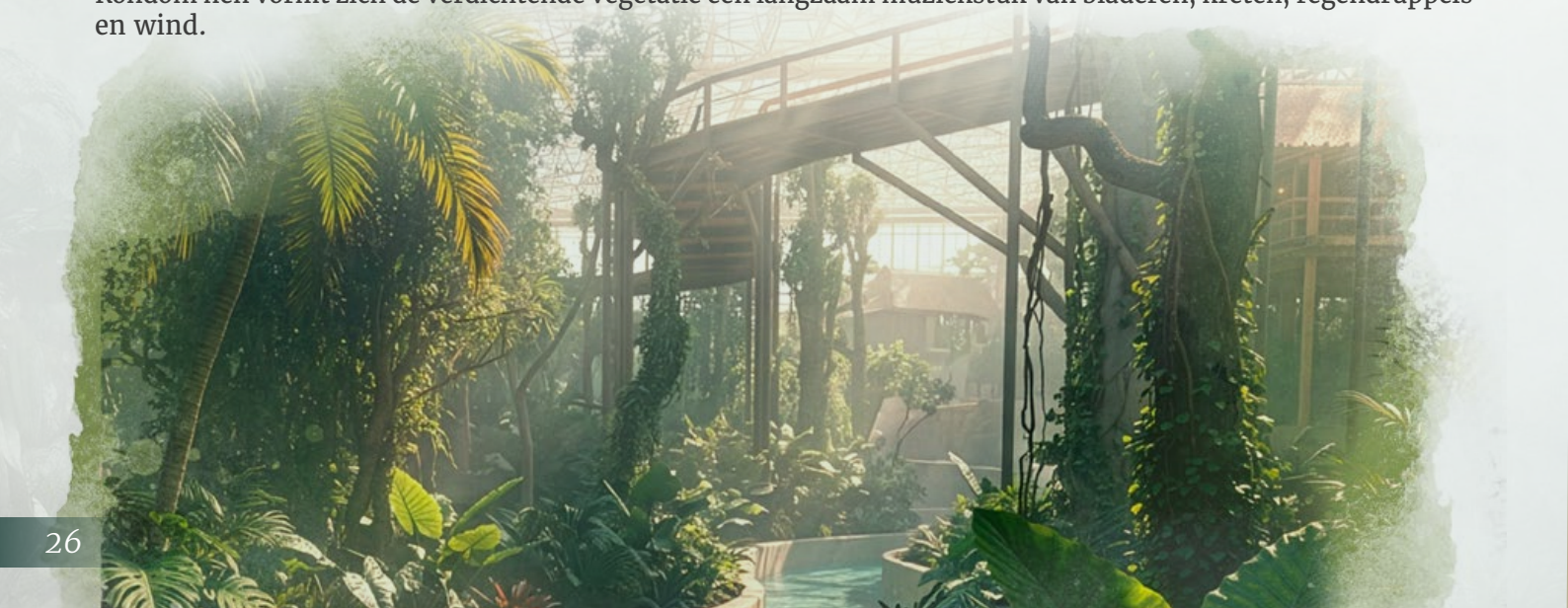

3.2 Het Tropische Woud

Na de berg ontvouwt zich het woud: een groene, dichte en bruisende zee van leven. De lucht is zwaar van geuren, doordrenkt met de levenskracht van de natuur. Plots valt de regen, warm en fijn, druppels glijden langs reusachtige bladeren. Vogels slaan op, apen roepen luid, het woud ademt... en de bezoeker ademt mee.

In deze immense jungle beweegt alles, leeft alles, luistert alles. Hangbruggen doorkruisen het bladerdak, waar sierlijke Boliviaanse doodshoofdaapjes behendig van tak naar tak springen.

Vanaf de brug glijden de ogen over drils, Brazzameerkatten en Dwergnijlpaarden die zich op een nabijgelegen eiland voortbewegen. Rondom hen vormt zich de verdichtende vegetatie een langzaam muziekstuk van bladeren, kreten, regendruppels en wind.

“De overvloed aan vormen, kleuren en geuren in tropische klimaten is simpelweg fascinerend. Voor dit project was het onze ambitie om de meest spectaculaire soorten samen te brengen via hun bladeren, bloemen, vruchten, texturen, geuren... en natuurlijk ook hun culturele betekenis. Tropische regenwouden en droge bossen zijn ware juweeltjes van de natuur, rijk aan uitzonderlijke biodiversiteit.”

— **Steffen Patzwahl**, Wetenschappelijk Directeur Botanisch Onderzoek.

Te midden van deze overvloed schuilen ware schatten: de reusachtige orchidee ***Grammatophyllum speciosum***, waarvan sommige exemplaren meer dan een ton wegen, en drie **zeekokospalmen**, die enkel in het wild op de Seychellen voorkomen. Hun aanwezigheid hier is een waar wonder, ze stammen uit de Nong Nooch Botanical Garden, en hun kolossale, sensuele vruchten symboliseren de geboorte van het leven.

“Het is een zeldzaam en bijna onwerkelijk voorrecht om hier te mogen aanschouwen wat de natuur uitsluitend op de Seychellen schenkt.”

— **Steffen Patzwahl**.

Verder herbergt het woud ook fragmenten van de mensheid: inheemse sieraden, keramiek en blaaspijpen.

Chaac, de Maya-god van de regen, en **Ixchel**, godin van de maan en vruchtbaarheid, waken over deze oude orde waar natuur en spiritualiteit samenkomen.

De Emerald Retreat – Slapen in het bladerdak

Tussen het groene bladerdak staan acht hutten die bijna samensmelten met de natuur. Het zijn geen gewone kamers, maar echte cocons. Knusse nesten van hout en licht, waar je in slaap valt met het gezang van vogels en 's ochtends ontwaakt met uitzicht op doodshoofdaapjes, poedoes, dikdiks en duikers. De nacht wordt zo een ademhaling van het hele woud.

3.3 Het Droge Woud

De adem van het landschap verandert. De lucht wordt warmer, droger, bijna mineraalachtig. Het groen trekt zich langzaam terug, terwijl okertinten en zand het landschap overnemen. Welkom in het Droge Woud, een dor plateau dat lijkt te zweven, acht meter boven de aarde.

Hier heerst de zon.

De aarde barst open, schaduw is schaars, maar het leven houdt stand: vindingrijk, volhardend. Cactussen, euphorbia's, duizendjarige cycassen: elke plant is een meesterwerk van overleving, een bedachtzaam antwoord op de brandende hitte.

Een prachtige volharding.

Dieren schieten voorbij als bliksemschichten: lemuren springen behendig tussen kronkelige stammen, Woestijnvossen rennen razendsnel voorbij, terwijl mangoesten geruisloos hun weg vinden. Even verderop slingert een rotsbreuk, waar de slanke en behendige fossas soepel tussen de stenen bewegen.

In het noorden transformeert het woud bijna in een tempel.

Levende fossielen verankeren zich hier: versteende cycasstammen uit het Paleozoïcum, lang vóór de tijd van de dinosauriërs. Tussen hen groeien nog altijd hun moderne verwanten, de beschermde cycassen.

Gigantische spinnenwebben hangen tussen de takken, de nesten van nephilaspinnen, reuzenspinnen die zijde van goud spinnen.

In hun schaduw schuifelt een Komodovaraan langzaam en statig voorbij.

De Bodhiboom

Aan de rand van de woestijn groeien twee jonge bomen met een onschatbare erfenis. **Ficus religiosa** directe **nakomelingen van de boom waaronder Siddhartha Gautama**, meer dan tweeduizend jaar geleden in Bodh Gaya (India), **verlichting bereikte en zo Boeddha werd**.

Weinig plekken ter wereld herbergen zulke levende getuigen van de spirituele geschiedenis van de mensheid.

3.4 Het Rivierdorp

Het water keert terug.

Steeds zachter, steeds dieper.

Het stroomt uit de bergen en wordt een rivier,
een bewegende spiegel waarin licht en schaduw elkaar afwisselen.

Aan de oever ontspringt nieuw leven.

Een rustig, levendig dorp verschijnt, bijna tijdloos.

Krachtige silhouetten van drils met amberkleurige ogen trekken rustig voorbij.

Dwergnijlpaarden glijden geruisloos door het water, terwijl krabben tussen de wortels schuifelen en
Penseelvarkens genieten van het zand.

Onder water schittert een tropische stoet vissen in turquoise, goud en indigo;
de rivier lijkt een levend tapijt dat zich eindeloos uitrolt.

Hier is alles in beweging.

« Twintig verblijven zwevend tussen hemel en water »

De Riverside Haven – Slapen langs de oever

Langs de oever spiegelen **paalhutten** zich in het kabbelende water.

Dit is **Riverside Haven**, twintig verblijven die lijken te zweven tussen hemel en rivier.

Vanaf de terrassen aanschouw je het rustige schouwspel van **Reuzenotters**, **Dwergnijpaarden** en **drils** die door het woud trekken.

Sommige verblijven hebben grote ramen die deels onder water liggen, waardoor je diep in de rivier kunt kijken, alsof het water je uitnodigt om te dromen. Een galerij versierd met kostbare agaatplaten, voert je mee naar onderwaterwerelden: mangroven en Mississippi-alligators.

*“Overdag luister je naar het zachte geruis van het water.
‘s Nachts val je in slaap op het ritme van kabbelend water.”*

3.5 Het Tropische Strand

Het water strekt zich uit en wordt zee. Licht spreidt zich als een zachte sluier.

Een tropisch strand verschijnt, een onwaarschijnlijke kustlijn midden in Europa.

Het zand is warm, de bries draagt een ziltige geur. Onder het grote glazen dak lijkt de hemel oneindig. In het midden rijst een **gigantische strandhut** op: een bar, een buffet, vrolijk gelach en de geur van tropisch fruit. Iguana's genieten van de zon onder het oog van luiaards, terwijl coati's zich behendig door de schaduw slingeren.

Onder het zand ligt een andere wereld: twee immense bassins, twee koninkrijken.

Het eerste bevat **6.000 m³ zout water**: een miniatuur oceaan waar roggen **zweven** en **haaien** stil rondtrekken. Het tweede bestaat uit **4.000 m³ zoet water**: een serene wereld waar **lamantijnen** en **zoetwasservissen** bewegen als levende aquarellen.

Niet ver daarvandaan rust een uitzonderlijk fossiel: een *Xiphactinus audax*, een enorme roofvis uit het Krijt, **4,20 meter lang**, ingesloten in een plaat met ingelegde ammonieten. Klaar om toe te slaan, lijkt hij bijna te bewegen.

Ontdekt in Kansas, leefde hij meer dan **80 miljoen jaar** geleden, toen een binnenzee een groot deel van Noord-Amerika bedekte.

Met zijn brede bek vol scherpe tanden was deze razendsnelle jager, wiens naam 'snel zwaard' betekent, in staat prooien bijna even groot als hijzelf te verslinden.

Hoog in de dakconstructie van Edenya hangt **Eagle Eye**: de legendarische Antonov-2 “Colt”, een eenmotorige dubbeldekker, alsof hij elk moment kan landen, zijn motor nog zachtjes trillend.

Als een waakzame beschermer werd hij in **2014** nabij Cambrai gered door Eric Domb en vervolgens met groot vakmanschap gerestaureerd in Polen, zijn land van oorsprong.

Op de romp spreidt een Stellers zeearend, geschilderd naar een origineel ontwerp van **Jean-François Charles**, zijn beschermende vleugels.

Zelfs in stilstand is hij al onderweg naar een andere plek.

“The Abyss, een uniek onderwaterrestaurant in Europa”

The Abyss

Onder het wateroppervlak bevindt zich een uniek onderwaterrestaurant, een van de weinige in Europa. De tafels zijn gemaakt van ammonietenplaten, de muren vertellen verhalen over verdwenen oceanen.

Om je heen drijven lamantijnen, glijden haaien en dansen vissen in een hypnotiserend schouwspel. Elke maaltijd wordt zo een onvergetelijke reis.

Aan de muren hangen vier indrukwekkende ammonietenplaten uit de Santana-formatie in Brazilië, bijna 125 miljoen jaar oud.

Zo'n dertig vissen rusten hier, vereeuwigd in steen met verbluffende details: graten, schubben, bewegingen bevroren in de tijd.

Bedekt door sedimenten veranderden ze van leven naar herinnering.

The background of the page features a large, semi-transparent image of a sea turtle swimming towards the right. Below the turtle, there is a vibrant, abstract underwater scene with various colors like green, blue, purple, and gold, suggesting a colorful reef or mineral deposits. The overall lighting is soft and ethereal.

De onderwaterkamers

Onder de klif gaat de magie verder. Achtentwintig accommodaties lijken hier te zweven in het water. De **Manatee Cove** nodigt uit tot een intieme ontmoeting met de lamantijnen, terwijl de **Shark Cove** je onderdompelt in de mysterieuze wereld van haaien, schildpadden en roggen. Een nacht hier betekent het delen van de stilte en rust van de diepe oceaan.

Op het kruispunt van de gangen vangen vier lichtgevende mozaïeken het licht als een levendige adem. Ze werden gemaakt door **Zee Haag**, een Amerikaanse kunstenaar uit Tucson, wereldcentrum voor mineralogie. Alle halve edelstenen, nauwkeurig geslepen en met de hand gelegd, onthullen het groen van malachiet, het blauw van sodaliet en het goud van kwarts. Door het tegenlicht begint het materiaal te stralen, en wordt het mineraal een bron van pure emotie.

3.6 De Pantanal Klif

De zee verdwijnt. De aarde rijst op. Een massieve klif ontwaakt uit de aarde, gevormd en geslepen door het licht.

Grotten doorboren het gesteente, waar de wind fluistert met een oude adem, een geheimzinnig geruis van ver weg. Welkom in het **Pantanal**, 's werelds grootste zoetwatermoerasgebied.

Spinnenapen springen van boom naar boom, terwijl de Manenwolven langzaam en bijna koninklijk over de open plekken trekken. Tapirs, capibara's en Reuzenmiereners delen in stille harmonie land en water.

De Gezichten van Steen

Tussen **300** en **800** na Christus uitgehouwen in het vulkanische gesteente van de Andes, dragen de **beelden van San Agustín** de ziel van een verdwenen volk. Deze mythische figuren, goden, wachters en heilige dieren, blijven waakzaam.

Geen geschriften, geen namen: alleen steen en stilte. Hun betekenis is verloren gegaan, maar hun aanwezigheid blijft fascineren. In Edenya blaast kunstenaar **Edison Carvajal** hen nieuw leven in door volmaakte tweelingen te beeldhouwen uit dezelfde steen — een steen die de eeuwen heeft doorstaan en het sacrale in zich draagt.

Rockhaven – Slapen in de rots

Achtentwintig kamers, uitgehouwen in de klif zelf, lijken organisch voortgekomen uit het steen. Gangen voeren naar cenotes, omhuld door planten, waarin licht de mineralige duisternis doorbreekt. Vanuit elke kamer kijk je uit op capibara's, tapirs of Manenwolven. Overdag warmt de rots zachtjes op onder de zon. 's Nachts houdt ze de warmte van de sterren vast. Hier slapen is het delen van de adem van de planeet.

4

Respect

Een record gebouwd met respect – De duurzaamheid van Edenya

Een tropische wereld midden in Europa creëren leek onmogelijk.

Toch maakte Pairi Daiza het waar. Op de plaats van de oude parkeerterreinen verrijst nu een glazen kathedraal van **206 bij 192 meter**, met een **hoogte van 24 meter**, waarin **4 hectare leven** samenkomt, inclusief de ondergrondse ruimtes.

Maar achter deze schoonheid schuilt baanbrekende techniek. Ontworpen met het oog op duurzaamheid en gebouwd met respect voor de natuur, is **Edenya** zowel een technisch hoogstandje als een ecologisch manifest.

Het monumentale glasdak, bestaande uit **1.320 ton staal** en **25 kolommen uit gewapend beton**, draagt een revolutionair glas ontwikkeld door **AGC Glass België**: vijf keer beter isolerend dan een gewone kas. Dit glas laat het licht en de UV-straling door die essentieel zijn voor het leven, terwijl het oververhitting effectief tegengaat.

Het resultaat? Een stabiel, natuurlijk tropisch klimaat met een **aangename temperatuur, het hele jaar door** en dat zonder het gebruik van fossiele brandstoffen.

“Dit soort gebouw dreigde een enorme energievreter te worden” vertelt **Jérémy Lannoy**, Hoofd Grote Projecten en van de afdeling Energie & Duurzame Ontwikkeling.

“Daarom kozen we voor een ambitieuze aanpak om het verbruik tot een minimum te beperken en natuurlijke bronnen te sparen. Onze strategie rust op drie pijlers: het energieverbruik al bij het ontwerp minimaliseren, essentiële functies uitvoeren met zuinige technologieën, en zorgen voor continue monitoring voor verantwoord beheer.”

LICHT - VERWARMING - VENTILATIE - ELEKTRICITEIT

Een model van energie-efficiëntie

Edenya is ontworpen als een levend organisme. Het hart klopt op het ritme van **warmtepompen, hybride ventilatiesystemen** en een intelligent systeem dat warmte opvangt en seizoensgebonden herverdeelt. **Onder de serre gaat niets verloren.**

Dankzij de **fotovoltaïsche carports** levert de zon **100% van de benodigde elektriciteit.**

Regenwater – Water dat noodzakelijk is voor het leven van planten en dieren

Afvalwater → Waterzuiveringsinstallatie

Het **40.000 m² grote dak** vangt regenwater op, dat wordt opgeslagen in reservoirs met een capaciteit van **1.400 m³** en gebruikt wordt om de beplanting te voorzien van natuurlijk water.

Het **afvalwater** wordt zorgvuldig gezuiverd voordat het terugvloeit naar de Dender, terwijl een gesloten systeem zorgt voor continue recycling van het opgevangen water.

Elke druppel wordt nauwkeurig gemeten, beheerd en geoptimaliseerd, een krachtig bewijs van het respect voor deze kostbare bron.

Veiligheid als fundament

“Edenya valt niet binnen de traditionele gebouwcategorieën” benadrukt **Thierry Gérard**, adjunct-directeur Grote Projecten.

“Daarom ontwikkelden we specifieke veiligheidsprotocollen, simuleerden we brandscenario’s, analyseerden we rookverspreiding en ontwierpen we nooduitgangen op maat. Dit project daagde onze teams uit om oplossingen te bedenken die tot dan toe nog niet bestonden”

Gebouwd buiten alle traditionele normen, vereiste het een geheel nieuwe aanpak en baanbrekende oplossingen. Met **25 robuuste, brandwerende kolommen** als fundament, een geavanceerd ventilatiesysteem dat rook binnen enkele seconden afvoert, slimme sprinklerinstallaties gecombineerd met krachtige waterkanonnen en geluidsabsorberende materialen waarborgen de serene rust voor zowel bezoekers als dieren.

De 5.000 m² aan technische ruimtes beheren de luchtzuivering, waterfiltratie, verwarming, koeling en het onderhoud van de tropische bassins. Een technologisch ecosysteem in dienst van het leven.

5

Levende

Toewijding aan het leven

– De Pairi Daiza Foundation

In Edenya staan vijf bijzondere diersoorten symbool voor de wereldwijde strijd om het leven te beschermen: de **Komodovaraan**, de **Antilliaanse lamantijn**, de **Parsonkameleon**, de **Dikkopschildpad** en de **jaguar**. Deze dieren, gesteund door de **Pairi Daiza Foundation**, herinneren ons eraan dat de schoonheid die wij hier ervaren elders met zorg en toewijding wordt verdedigd.

De Komodovaraan

– De kracht van een oud tijdperk

Een overlever uit een ver verleden, de laatste reus van een lijn die bestond vóór de mens. Op de Indonesische eilanden regeert de **Komodovaraan** (*Varanus komodoensis*) nog altijd, maar zijn leefgebied krimpt door menselijke invloed. Er leven nog minder dan 3.500 exemplaren in het wild. De soort staat op de Rode Lijst van de IUCN als ‘bedreigd’.

Sinds 2019 ondersteunt de Pairi Daiza Foundation het Komodo Survival Program met een jaarlijkse bijdrage van 1.500 euro. Hiermee worden onderzoek, versterkte monitoring en bewustmakingscampagnes in omliggende dorpen gefinancierd. Het behoud van de Komodovaraan betekent het bewaken van een eeuwenoude balans tussen mens, eiland en dier.

De Antilliaanse lamantijnen

– De rust van de mangroven

De kalme ziel van het water, beschermer van rivieren. De **Antilliaanse lamantijn** (*Trichechus manatus*) staat symbool voor sereniteit, maar wordt bedreigd door verlies en versnippering van leefgebied, vervuiling, aanvaringen, stroperij en klimaatverandering.

Sinds 2024 ondersteunt de Pairi Daiza Foundation een ambitieus wetenschappelijk project van de Universiteit van Brits-Columbia. Met een subsidie van 22.748 euro worden gegevens verzameld en centraal beheerd om het verspreidingsgebied beter te begrijpen, prioritare beschermzones aan te wijzen en lokale beleidsmakers te voorzien van een stevige wetenschappelijke basis.

De Parsonkameleon

– Het geheim van transformatie

Meester in stilte en kleur. De **Parsonkameleon** (*Calumma parsonii*), de grootste kameleon ter wereld, verandert van kleur als de aarde met de seizoenen mee wisselt. Maar in Madagaskar verdwijnen zijn bossen en raakt zijn leefgebied versnipperd.

Sinds 2025 ondersteunt de Pairi Daiza Foundation het Caméléon Conservation Center in het natuurreservaat van Vohimana, een 2.000 hectare groot toevluchtsoord waar onderzoek en natuur hand in hand gaan. Met een jaarlijkse bijdrage van 10.000 euro kunnen onderzoekers kameleons voorzien van zenders, hun gezondheid en eetgedrag bestuderen en lokale gemeenschappen betrekken bij het behoud van deze iconische soort.

De Dikkopschildpad

– De reiziger uit het verleden

Een oceanreiziger die de zeeën doorkruist als een levenspad. De **Dikkopschildpad** (*Dermochelys coriacea*), een van de grootste zeeschildpadden, staat bekend om haar indrukwekkende trouw: na duizenden kilometers keert ze altijd terug naar het strand waar ze werd geboren, geleid door een onvergetelijk geheugen. Met een leeftijd tot zestig jaar en een gewicht van wel 180 kilo, verbindt zij de Middellandse Zee met de Atlantische Oceaan.

Vandaag wordt haar reis bedreigd: de soort staat als 'kwetsbaar' op de Rode Lijst en wordt geconfronteerd met netten, plastic, aanvaringen en het verdwijnen van neststranden.

Samen met het Oceanogràfic van Valencia, dat gestrande schildpadden opvangt, verzorgt en vrijlaat en tegelijkertijd vissers en het publiek sensibiliseert, zet de Paire Daiza Foundation zich in om haar toekomst te verzekeren. In 2025 werd € 40.000 toegekend aan dit cruciale programma, dat niet alleen schildpadden, maar ook vele andere bedreigde mariene soorten beschermt.

De jaguar – De koning van het Pantanal

De schaduw die door het water sluipt, de punt van de voedselketen en bewaker van biodiversiteit.

In het Braziliaanse Pantanal, 's werelds grootste tropische moerasgebied, heerst de **jaguar** (*Panthera onca*) over een rijk van rivieren en overstromde bossen. Maar dit leefgebied krimpt door branden, illegale handel en conflicten met mensen. De jaguar staat op de Rode Lijst als 'bijna bedreigd' en vecht om zijn plek in het evenwicht van het leven te behouden.

Vanaf 2026 zal de Pairs Daiza Foundation samen met **Onçafari** – dé Braziliaanse autoriteit op het gebied van rehabilitatie en wetenschappelijk onderzoek van grote Zuid-Amerikaanse roofdieren een jaarlijkse bijdrage van **10.000 euro** leveren. Dit partnerschap ondersteunt het **natuurreservaat Santa Sofia (34.000 hectare)**, waar jaguars in nood, maar ook tapirs en Manenwolven worden verzorgd, gerevalideerd en terug in het wild vrijgelaten. Vrijgelaten dieren worden gevolgd met gps-halsbanden en camera's om hun terugkeer naar de natuur zorgvuldig te begeleiden.

*Vijf beschermers. Eén missie.
Vijf zielen die ons herinneren dat schoonheid
alleen betekenis krijgt wanneer ze beschermt.
Dat verwondering slechts een stap is naar verantwoordelijkheid.*

6

Cijfers

Edenya in cijfers

3 wereldrecords

Een ecologisch verantwoorde serre van **40.000 m²**

Een waterval van **17 m** hoog

Geoptimaliseerd beheer van **17.000 m³** water
(het equivalent van bijna **7** olympische zwembaden)

230 diersoorten, zowel land- als waterdierens

100.000 vissen

750 vlinders

200 landzoogdieren

88 verblijven

100% van de elektriciteitsbehoefte wordt
gedekt door fotovoltaïsche carports

1.800 zeldzame plantensoorten

Meer dan **5.000** cactussen en euphorbia's

2 restaurants, inclusief een onderwater
bistronomisch restaurant

435 oude voorwerpen, mineralen en fossielen — waaronder **31** stenen beelden van
de San Agustín-cultuur (Colombia) en een **vijftigtal** oude sieraden van Zuid-Amerikaanse indianen

7

Mooi Weer

Mooi weer, elke dag opnieuw

In Edenya laten we de seizoenen achter ons. Onder de immense glazen koepel blijft het licht zacht, de lucht warm en de natuur in volle bloei, zonder ooit te stoppen. Of het nu buiten regent of een strenge winter het continent in haar greep houdt, hier blijft het leven bruisen.

Wandel zonder te wachten op een zonnestraal, doorkruis een tropisch regenwoud midden in februari en loop tussen vlinders terwijl de bomen buiten nog diep in winterslaap zijn. Het is een plek waar vergeten warmte herleeft, waar de tijd vertraagt en tot rust komt.

Het is een zeldzame belofte: kom wanneer je wilt, niet alleen wanneer het weer meezit. Edenya biedt een unieke ervaring: een tropische serre dat zich losmaakt van de grillen van de seizoenen.

Hier is het elke dag mooi weer.

8

Verbinden

De samenwerking van talenten,

– Een verbindend project voor de schoonheid van de wereld

Om Edenya tot leven te brengen investeerde Pairs Daiza tweehonderdvijftien miljoen euro. Niet zomaar om te bouwen, maar om het onvoorstelbare te creëren. Een investering die getuigt van een ideaal: nooit bezuinigen op schoonheid. Elke steen, elke plant, elk detail is authentiek. Niets werd gekozen om te lijken, alles is gemaakt om echt te zijn.

Meer dan honderd Belgische en internationale bedrijven sloegen de handen ineen: ingenieurs, beeldhouwers, glasblazers, akoestici, smeden, architecten, botanici, watermeesters, rietdekkers, specialisten in licht en klimaat, tot aan 's werelds grootste botanische tuinen, van Thailand tot Duitsland.

Elke ambacht, elk hand, elk talent droeg bij aan het vormen van deze unieke wereld. Hoogtechnologische bedrijven werkten samen met ambachtslieden, vervoerders van kostbare dieren met experts in tropische nevelsystemen. Deze diversiteit gaf leven aan een uitzonderlijk kunstwerk: een ecologisch verantwoorde kas, ontworpen als een symfonie van menselijke expertise.

Edenya is de zeldzame ontmoeting tussen menselijke kunde en de schoonheid van de wereld.

9

Peng

Perscontact

Journalisten krijgen gratis toegang tot Pairi Daiza op vertoon van hun perskaart bij de ingang. Dit geldt niet voor begeleiders.

Perswoordvoerder: Johan Vreys
+32 (0)68 800 156 | johan.vreys@pairidaiza.eu

Beeldbanken Pairi Daiza: <https://pairi-daiza.prezly.com/media>
Persberichten Pairi Daiza: <https://pairi-daiza.prezly.com>

VOLG ONS OP:

www.pairidaiza.eu | <https://www.facebook.com/pairidaizanl>
pairidaizaofficial | Pairi Daiza (@officialpairidaiza) | Pairidaizaofficiel

PRAKTISCHE INFO

Pairi Daiza is elke dag open.
Openingstijden en meer info op www.pairidaiza.eu en in de Pairi Daiza-app.

BEREIKBAARHEID MET DE AUTO

Adres: Pairi Daiza - Domaine de Cambron à 7940 Brugelette, België
Elektrische laadpalen zijn beschikbaar.

BEREIKBAARHEID MET DE TREIN

Pairi Daiza ligt vlak bij het station Cambron-Casteau, op de lijn Mons-Ath.
Een gemarkeerd wandelpad van 1.200 meter leidt naar het domein.

10

Bijlage

Het manifest van Pairi Daiza

Pairi Daiza – “Where beauty awakens love”

De wieg van Edenya en de bron van haar geest

Omdat de wereld zo verlangt naar
schoonheid, liefde en verbondenheid,
willen wij je een plek schenken.

Een plek waar je simpelweg komt om te
kijken,
en van waaruit je veranderd terugkeert,
wanneer een licht in je ontwaakt
dat je dacht verloren te hebben.

Deze plek draagt een geheugen met zich
mee
en is verzezen uit de ruïnes van de Abdij.
Enkel een paar stenen blijven achter,
samen met het gefluister van het verleden.

Twee diepe zoektochten vonden hier hun
thuis.
De ene zocht God in de stilte.
De andere zocht, in de liefde voor de
schoonheid
van de wereld en het leven,
de kracht om die te beschermen.

Uit die ontmoeting werd Pairi Daiza
geboren.

Vijf wonderen wachten hier op jou.
Vier ervan zullen je hart openen.
Het vijfde zal misschien in jou geboren
worden.

Eerste wonder: de dieren

Ze komen van elders, of zijn hier geboren.
Ze gebruiken geen woorden, maar
vertellen ons toch het allerbelangrijkste.
Kwetsbaarheid. Vertrouwen. De vreugde
om te bestaan.

Ze nodigen je uit hun wereld te betreden,
met als enige rijkdom het leven
en die onschuld die wij verloren hebben.

Hun instinct waakt nog, maar hier hoeft
niemand
het leven te ontnemen om te overleven.

Misschien is dat wel het zachtste wonder...
Hen zien leven, zonder angst,
in vrede, zorgeloosheid en zachtheid.

Kijk naar de moeders met hun kleintjes.
Ongeacht het lichaam, de plaats of de tijd,
de gebaren van tederheid lijken op elkaar.

En in de ogen van pasgeborenen herken
je die eerste blik.
Die blik die naar liefde zoekt,
nog voordat het weet dat liefde bestaat.

Tweede wonder: de bomen en de tuinen

Ze ademen om je heen,

ontvouwen hun schoonheid in stilte,
veranderen met de seizoenen
en fluisteren bij elke bloei
dat schoonheid altijd kan herleven.

Met slechts genoeg licht, een beetje water
en het geduld van verborgen dingen,
schenken ze bloemen, vruchten, schaduw
en vrede.

Ze houden niets voor zichzelf.

Dat is het wonder van de plantenwereld:
een stille gulheid, een pracht geboren
uit bijna niets, en die niets vraagt.

Derde wonder: de diepten van de aarde

Eeuwenoude stenen, geoden, kristallen.
Ze bewaren het oudste geheim van de
wereld.

Ze zijn het geheugen van de tijd.
En het bewijs dat wat kostbaar is, niet
altijd levend is.
Maar het levende alles kan verliezen.

Vierde wonder: de menselijke creaties

Profane en heilige architectuur, muziek,
verhalen, gedichten, kunstwerken of
wijsheid

— allen geboren uit het verlangen naar

schoonheid —
dragen het geheugen van de volkeren.

Hun scheppende gebaren, hun dromen,
hun kennis,
hun onverzadigbare verlangen om lief
te hebben
en bemind te worden.

Door materialen, klanken, beelden en
woorden
fluisteren ze hetzelfde gebed:
blijven bestaan, doorgeven,
een spoor achterlaten.

En dan, ontwaakt er soms iets.

Het is nooit zeker. Maar het is onze hoop.

Want soms,
door te wandelen tussen deze wonderen,
door je ogen, je zintuigen, je hart te
openen,
ontstaat er een scheur in de werkelijkheid.

En door die scheur treedt de liefde binnen.
Een eenvoudige, stille, maar vurige liefde.

Waaruit een verlangen geboren wordt –
het verlangen om te beschermen:
het leven, de schoonheid,
datgene dat ons verlangen overstijgt.

En soms, uit dat verlangen, wordt een
gebaar geboren.
Het gebaar dat waakt. Het gebaar dat
beschermt.

Vijfde wonder: dat ben jij

Wanneer in jou de liefde wordt geboren
die beschermt.

Eric Domb, Voorzitter en Oprichter van
Pairi Daiza en haar Foundation.

EDENYA

THE LIVING SANCTUARY

BY PAIRI DAIZA

WWW.PAIRIDAIZA.EU